GAZETA LWOWSKA.

W Piątek — Nro. 7. — 16. Stycznia 1824.

Wiadomości kraiowe.

— Z Wiednia. —

Margrabia Caraman, Poseł Francuzki, odiechał d. 24. z.m. rano do Paryża. Ponieważ listu odwołuiącego, Jego C. K. Mci nie oddał, spodziewaią się, że wkrótce powróci i może znowu na swoiem mieyscu poselskiem zostanie.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Jak widać ze zdania sprawy podanego przez Wice-Prezydenta na Kongressie Kolumbiyskim, znaydowało się to Państwo w wielkich finansowych potrzebach. Z iedney strony siła lądowa i morska, twierdze, broń i magazyny, równie iak i wewnętrzna administracyia państwa znacznych summ wymagaią, z drugiey trzeba zapłacić procent od pożyczek zagranicznych, a wreszcie umorzyć ie częściami. Rząd spodziéwa się, że Kongres obmyśli potrzebne środki celem zaspokoienia tych wydatków.

Piszą w liście z Mexyku: »Hiszpanie nie tylko odebrali rozkaz kray opuścić, ale i ich maiątki dopoty w zagrabieniu trzymane będą, dopóki Hiszpaniia nie uzna uroczyście niepodległości Mexyku. Wszyscy Mexykanie od 20 do lat 60 odebrali rozkaz wziąć się do oręża w obronie oyczyzny. Obcy, którzy będą walczyć za sprawę niepodległości, dostąpią praw obywatelskich. Wittoryia, iako Jenerał naczelny dowodzi nadbrzeżnym Mexykańskim oddziałem złożonym z 6000 ludzi, Guerrera drugim 6000 oddziałem, na inney stronie brzegów, a pod sprawą Vivianiego zostawać będzie oddział odwodowy ze 4000 ludzi złożony, który się codzień pomnaża. Drugim oddziałem odwodowym dowodzi Jenerał Cortozar. Rząd obiecał po ukończeniu woyny rozdać grunta pomiędzy swoich żołnierzy.

Goniec Londyński umieścił Konstytucyią Guatymali, która oderwała się dawniey od Hiszpanii, a teraz od Mexyku, odkąd przyiął tytuł: »Zjednoczone prowincyie średniey Ameryki« — i rządzi się z zupełną od Mexyku niepodległością. Ten akt urzędowy podpisany iest przez 43 Członków konstytucyynego narodowego zgromadzenia i od Prezydenta Państwa, nazwiskiem Moliny. Z konfederowanemi sąsiedniemi Państwami, wymienione są: Zjednoczone Stany północney Ameryki Mexyk i Kolumbiia.

Brazyliia i Portugaliia.

Gazety z Fernambuko donoszą: »Jenerał Albuquerque Gubernator Paraiby chciał wprowadzić do tey prowincyi władzę nieograniczoną, ale patryoci zbili go na głowę i poymali. Odprowadzono go do Rio-de-Janeiro, gdzie przed sądem stawiony będzie. Jenerała Almeidę dowodcę w Fernambuko, podeyrzanego także o równe zamiary, poymali mieszkańcy i odesłali do Rio, gdzie ma się z czynności swoich usprawiedliwić.

Z Bahii odebrano pomyślne wiadomości. Miasto nie wiele ucierpiało przez oblężenie; przygotowywano wielkie handlowe wyprawy.

Hiszpaniia.

Dziennik Paryzki donosi z Madrytu pod d. 14. Grudnia: »Hrabia Pozzo di Borgo opuści intro Stolicę. Słychać, że wkrótce ogłoszana być ma Amnestyia, z wyiątkami, na ktore się ciało dyplomatyczne zgodziło. Tem pewnieysza zdaie się ta wiadomość, ile że d. 8. kazano szukać w archiwie, drukarni Królewskiey Monitora z r. 1815, dla znalezienia Dekretu amnestyi, Ludwika XVIII. za powrótem z Gandawy wydanego, podług którego ułożyć chcą amnestyią Hiszpańską. Nie spodziewaią się iey iednak przed 1. Stycznia.

Podług listów z Madrytu z d. 12. z. m. i r. miały dwa okręty liniiowe Hiszpańskie San Pablo i San Blas, tudzież trzy fregaty odpłynąć z woyskiem d. 15. w. m. z Kadyxu do Limy dla utłumienia rewolucyionistów w Chili i Terra ferma.

Echo du Midi, zaprzecza wieści o zamordowaniu 200 osob, w więzieniach Granady za polityczne zdania osadzonych.

Gwiazda z d. 27. zawiera następuiące wiadomości z Hiszpanii:

)(

Madryt d. 18. Grudnia 1823.

Nie wiadomo ieszcze zupełnie, czyli Don Wiktor Saez nieprzyiął Biskupstwa Tortozy, lecz to iest pewną rzeczą, że powrócił do Kapituły Toledańskiey.

Wiele tu mówią o powrócie Margrabiny Matallany, damy wielçe utalentowaney i ukształconey, która znana iest w Madrycie, ponieważ kazano iey wyiechać razem z Margrabią Malespina i z X. Gil.

Król Hrabiemu Torre-Muzquiz naystarszemu Radcy w Wydziale sprawiedliwości naywyższey Rady Indyyskiey dał w nagrodę długich i wyszczególniaiących się usług Wielki krzyż orderu Amerykańskiego Izabelli katolickiey a D. Ramonowi d'Egnia mianowanemu Jenerałem Kapitanem, nadał Król tytuł Kastylyski Hrabiego Conde del Real Aprecio.

Niedawno wzmiankowane i z 19 §. złożone urządzenie policyi ułożone przez głównego Intendenta policyi D. Jose Manuela Arjona, a które bez wątpienia będzie ważne aż do ułożenia powszechnego planu policyynego, opiewa co do treści w sposob następuiący: »Alkadowie stolicy ułożą spis wszystkich mieszkańców swoich części z wyrażeniem imion, wieku, stanu, albo professyi, moralności, liczby familii i czasu, iak dawno w tey, lub owey części mieszkaią. Taki sam spis ułożą także o Hiszpanach i obcych bawiących tylko do nieiakiego czasu w Madrycie. Spisy oddane będą częściowym Kommissarzom policyi, ci ułożą powszechny spis wszystkich mieszkańców swoich części i tym końcem właściciele domów, lub naymuiący pomieszkania maią podawać uwiadomienia o wszystkich mieszkaiących, lub wyprowadzaiących się osobach. Słudzy płci oboiey dotąd nie mogą stawać na nową w służbę, dopóhąd Alkadów nie uwiadomią o pomieszkaniu swoiego przeszłego państwa, od tych dopiero odbiorą cedułkę, którą nowemu państwu pokazać powinni — pod karą 10 dukatów. — Każdy mieszkaniec Madrytu iakiegobądź stanu powinien we 24 godz. dać znać Alkadzie, ieżeli iaki przyiaciel, albo krewny zaiedzie do niego. Alkadowie, policyynym Kommissarzom części swoich zdawać będą codziennie raporta o powziętych doniesieniach. Kto umieszczony nie będzie w spisie, niedostanie ani paszportów, ani posłuchania u Króla, Xiążąt, Ministrów, lub urzędników państwa. Kto nie zechce bydź wpisanym, uważany będzie zapodeyrzanego. Przekraczaiący ninieysze rozporządzenia zapłaci karę pieniężną.

Jenerał Viva Gubernator Kuby odebrał nowe rozkazy, mocą których potwierdzono wszystkich Officerów w ich stopniach a iemu zrobiono nadzieię zostania Grandem.

W Galicyi poymano na rozkaz Króla wiele osób, które d. 7. Lipca 1822 w owych nieszczęśliwych zdarzeniach podpisały adresy do Stanów

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Pisma publiczne wspominały iuż dawniey o Lady Hester Stanhope, rodowitey Angielce, która od kilku lat mocą swoich powabów i rozwagą rozumu, stanęła na czele iednego pokolenia Arabów i w ich puszczach rządzi iak nieograniczona Władczyni. Nadeszły teraz nowe wiadomości o tey szczególney kobiecie, którą nadaremnie powołuią do Europy iey krewni bogaci i możni. Kapitanowie morscy Irby i Mangles powieźli do niey listy i książki i z Jaffy dostali się tym końcem aż do głębi kraiu, na mieysce iey zwyczayney siedziby, miano wicie do starego walącego się klasztoru Alza, półtory mili od Seida-Max-Elias. Dowiedzieli się tam, że Monarchini udała się w głębsze góry do Jeby. Posłali iey więc tam i listy i książki i prosili ią, aby im pozwoliła być u niey osobiście, atoli otrzymali odpowiedź: »postanowiłam, nigdy więcey żadnego Anglika nie oglądać.« Lady Stanhope, iak im powiadano, chodzi zawsze w ubiorze mezkim po Turecku; lud ią ubóstwia; i nie mogł dosyć wysławić im piękność i łaskawość swoiey Pani.

Kapitan Bullen mianowany został Kommandorem brzegów Afrykańskich na mieyscu zmarłego Sir Roberta Mends. Na fregacie Maidstone odpłynie na mieysce swoiego przeznaczenia.

Dnia 15. Grudnia odebrali Konzulowie do południowey Ameryki swoie ostateczne instrukcyie. Tego samego wieczora odiechali do Portsmouth, z kąd natychmiast mieli udać się pod żagle na pokładzie okrętu Cambridge, ponieważ Kapitan odebrał rozkaz śpieszyć się iak tylko można.

Gazety Oppozycyyne donosiły, że chyrurgowie i pomocnicy chyrurgów na połowie płacy będący odebrali rozkaz bydź na pogotowiu za pierwszem zawołaniem do służby. Jest to płonna wiadomość ponieważ 12 tylko powołano do dwóch nowo urządzonych pułków.

W Gibraltarze stoią teraz dwa liniiowe okręty i 7 fregat, które, iak mówią, przyznaczone maią bydź do Algieru.

W listach z Buenos-Ayres donoszą, że spór zaszły między tamteyszym rządem i An-

gielskim woiennym szloopem Brazen zaledwo niemiał złych skutków. Tak dalece tamteyszych Anglików zniechęcili sobie mieszkańcy, że sami Anglicy prosili Kapitana Willes, ażeby opuścił rzekę la Plata, ponieważ widok Angielskiey bandery mógłby był smutne spowodować sceny. Poczem Brazen odpłynął na morze.

Deputowany Stanów Arguelles przyiechał potaiemnie do Londynu.

Francyia.

Królewskiém rozporządzeniem z d. 24go Grudnia nakazano rozwiązanie Izby Deputowanych. Kollegiią wyborcze zwołano w całém Królestwie: Kollegiia wyborów okręgowych i Departamentów, które tylko iedno Kollegium maią, na d. 15. Lutego, Kollegiia Departamentów na d. 6. Marca. Posiedzenia Izby za r. 1824 maią się zacząć d. 23. Marca.

Rozporządzeniem z dnia tego samego mianowano Prezydentów i Wice-Prezydentów wyborczych Kollegiów. Hrabiego de la Bourdonnaye i P. de Lalot nie było między niemi.

Królewskiém rozporządzeniem z d. 23go Grudnia pozwolono wielu Parom w przypadku, gdyby potomków płci męskiey nie mieli, zdać godność na bliskich krewnych swoiego nazwiska.

Drugiém rozporządzeniem z dnia tego samego wyniesiono na godność Parów: »Hrab. Frere - Villefrancon, Arcybiskupa Besançonu; Hr. Vichy, Biskupa Autunu; Barona Glandeves, Marszałka polnego; Hr. Puysegur (Kaspra); Wicehr. Dode de la Brunerie, Marszałka polnego; Wicehr. d'Agoult, idem; Hr. Mesnal, idem; Hr. Bourbon - Busset, idem; Margr. de Juigne; Wicehrab. Gabryela Dubouchage; Kawalera le Charette (Athanazyiusza); Margrab. Coislin, idem; Hr. Tournon, Radcę Stanu i byłego Prefekta Rhodanu; Hr. Breteuu, Pref. Girony; Hr. Bethisy, członka Izby Deputowanych; Hr. Chabrol de Crouzol, idem; Hr. Orglandes, idem; Hr. Chastellux, idem; Margrab. Villefranche, idem; Lainé, Ministra Stanu, idem; Wicehr. Bonald, idem; Hr. Vogué, Członka Izby Deputowanych; Hra. Marcellus, idem; Hr. Kergolay (Floryiana), idem; Margr. Rastignac, idem; Hr. Courtarvel (Pézé), idem; Hr. d'Ambrugeac (Ludwika), idem.

Nowo mianowani Parowie, wyiąwszy Duchownych, wtedy tylko mogą być przypuszczeni do Izby Parów, ieżeli dowiedą w ciągu iednego roku, że posiadaią 10,000 franków czystego dochodu, albo że za pełnione usługi pobierać będą pewną pensyią od Króla z 12,000 franków złożoną. Warunki te tyczą się także pierwszego rozporządzenia.

Król wyrokiem z d. 23. Grudnia mianować raczył Margrabiego d'Avaray Marszałka polnego pierwszym Szambelanem i Mistrzem Garderoby.

Monitor opowiada: »W St. d'Acre w Syryi nie było od dawna żadnego Francuzkiego Konzula. P. Regnaud, którego Król na ten urząd mianował, zawieziony został do Syryi na gabarze l'Active. Basza kazał 21 wystrzałami z dział salutować białą banderę zatkniętą na gmachu Konzulatury.«

Goniec Francuski odwołuie w liście z Toulonu z d. 17. Grudnia wiadomość o wyprawie morskiey, któraby na brzegach Afryki, zaiąć miała niektóre posiadłości na rzecz Zakonu Maltańskiego. Stoi wprawdzie w zatoce Toulonskiey eskadra o 6 fregatach i 8 korwetach pod żaglami; lecz ta przeznaczona dla Brazylii, lub na morze południowe nie tyle w zamiarze nieprzyiacielskim, iak raczey, aby na owych morzach woyną niepokoionych, mieć znaczną siłę morską dla obrony handlu Francuskiego. Podobno ieszcze nie wiele zaprzątaią się przywróceniem Zakonu Maltańskiego.

Odpowiedzialny wydawca i Konstantyn Chantpie, drukarz pisma: »*Tablettes universelles*« skazani zostali od Paryzkiego Sądu Policyi poprawczéy na iednomiesięczne więzienie i na zapłacenie 150 franków.

Sąd appellacyiny Paryzki potwierdził wyrok Trybunału Policyi skazuiący odpowiedzialnego wydawcę: »Białey Chorągwi« na 15-dniowe więzienie i zapłacenie 150 franków. Na karę tę zasłużył wydawca tegoż Dziennika za umieszczenie listu X. de la Mennais do W. Mistrza Wszechnicy, gdzie tenże potępiał teraźnieyszy systemat naukowy i ducha młodzieży. Po drugie za umieszczenie artykułu przeciw Sądowym Władzom Departamentu Gard, które w tym artykule obwiniano o wielkie względy dla Protestantów. Wzywany wydawca do wydania autora tego artykułu, wymienił po długiém wahaniu się Radcę Sądowego, de Frasans.

Jeden z Dzienników Paryzkich, tak się wyraża o Yturbidzie: »Nagłe zniknienie Yturbidego, który od kilku miesięcy bawił w okolicach Liworna, a teraz znowu raptownie familiią swoię opuścił i udał się w podróż do Anglii, potwierdzaią listy z Włoch pisane. — Ztémwszystkiém zniknienie to nie ma może żadnego innego zamiaru, prócz iego osobistych interessów. Może tylko dla samey ciekawości widzenia Anglii, podeymuie tę po-

dróż. Zebrawszy sobie ogromne skarby, które nagromadziło mu kilkomiesięczne iego berło, chce teraz użyć swych bogactw i po Xiążęcu roskoszować. Podróżuie *incognito* i łatwo być może, że polityka nie ma żadnego wpływu do iego wędrowek.

Niemcy.

— *Z Hamburga d. 20. Grudnia.* —

Kommissyia przed dwoma laty złożona w Dreznie dla urządzenia żeglugi na Elbie, zebrała się teraz tu w Hamburgu dla zupełnego ukończenia tey tak ważney rzeczy.

Z Frankfortu nad Menem d. 22. Grudnia. —

Yturbide, którego burza zwróciła z podróży morskiey Liworna, zkąd postanowił odbyć podróż lądem przez Niemcy i Hollandyią przybył tu dnia wczorayszego. Miał listy polecaiące do pewnego tuteyszego domu handlowego, lecz nie korzystał z nich w celu dostania pieniędzy. Będąc na tuteyszym Kassynie stosownie do tuteyszego zwyczaiu, wpisał się do księgi obcych z P. Torrente, ón, iak szlachcic Mexykański, a iego towarzysz, iak szlachcic Arragoński. D. 23. t.m. odiechał ztąd brawszy drogę przez Moguncyią. Paszport dał podpisać w Kancelaryi Poselstwa Niderlandzkiego; zdaie się więc, że zechce w iakim porcie Niderlandzkim, może w Ostendzie, wsiąść na okręt i ztamtąd popłynąć do Anglii.

Merkury Szwabski z d. 27. Grudnia zawiera, co następuie:

»Nininieyszy artykuł umieszczony w Konstytucyioniście z d. 17. Grudnia r. z. (N. 351.) tyle iest ważny, że nie wahaliśmy się do publiczney podać go wiadomości, tém bardziey, iż będąc iasno napisany, uwalnia nas od czynienia uwag: — *Sztutgard dnia 11. Grudnia.* — »Chociaż teraźnieysze okoliczności nie sprzyiaią rozwinięciu konstytucyynych wyobrażeń a interes wolności samym nawet zastępcom ludów stałego lądu, każe być przezornym w wykonaniu ich praw i nayświętszych obowiązków, wszelako tę pocieszaiącą mamy nadzieię, że między naszymi Deputowanemi są mężowie, którzy tey przezorności nie posuną aż do tchórzostwa. Już o to P. Kessler, którego talenta i niepodległy charakter były zawsze mocną podporą Oppozycyi zagroził oskarżeniem Ministra Skarbu. Chociażby nawet przez wpływ Prezydenta, poiętność Kommissyiów i zdawców sprawy trwożliwość, ta myśl szlachetna ottumioną została, przynaymniey dowodzi ón, że w nim ieszcze żyie »Ostatni Rzymianin« i że nie wszyscy obrońcy prawney wolności stracili odwagę. Mówią nawet, że wniosek iego ma być poprzednikiem daleko większych i ważnieyszych Między innemi tych: 1) stadninę kraiową połączyć z Dworską, ponieważ ostatnia dotąd zawsze więcey ze szkodą pierwszey odnosiła korzysci; 2) nie dawać teatrom żadnych summ, gdyż dyrekcyie bez względu na smak publiczności i sławę Oyczyzny Szyllera nad traiedyią i szlachetną komedyią, przekładaią mierne opery i złe sztuki wielkopostne; 3) pomnieyszyć płacę urzędnikom kraiowym, ażeby taką tylko pensyią brali, iaką wypłacano za Rządu zmarłego Króla, która gdy wtedy wystarczała, teraz tem bardziey wystarczy, kiedy ceny potrzeb tak znacznie się zmnieyszyły; 4) pomnieyszyć woysko, wszakże ono iest nayewiększym ciężarem dla kraiu, a względem iego ilości nie można się usprawiedliwiać uchwałami Związku, nad których wykonaniem nikt nie czuwa, od których wypełnienia czém innem umiano się uwolnić i na których w innych okolicznościach nie zważano; 5) rozwiązać wydział Spraw Zagranicznych, ponieważ stosunki nasze z wielkiemi Mocarstwami nie tylko nie są potrzebne, ale nawet niebezpieczne. Obszedłszy się bez Ministrów i Poselstw nie mielibyśmy żadnych nót okólnych, które częstokroć z niczego robią wielkie rzeczy, Rząd kompromituią i samemu Państwu staią się niebezpiecznemi. Przez gorliwość Mocarstw wielkich, nie przez dyplomatów byt polityczny mnieyszych zabezpieczony bywa; 6) wreście prosić Króla, ażeby obchodził się dwoma trzeciemi częściami swoich cywilnych urzędników, ponieważ na tych idzie w czasie teraźnieyszym więcey, iąk osma część dochodów, a przeto nie iest w stosunku z pomocnemi źrzódłami Państwa, ani z temi, które zkąd inąd wyznaczone są »dla tey gałęzi publiczney służby.« Wiadomo naprzód, że Król Jegomość ma zamiar te wszystkie przełożenia, a szczególnie ostatnie, przyiąć łaskawie i w sposób, zdolny czynem okazać, że szlachetne uczucia i zdania liberalne były zawsze JKMości właściwe.«

Rozporządzeniem W. Xięstwa Badeńskiego z dnia 11go Grudnia zniesiono tymczasowo uchwałę względem cła zawartą pod 90. §. *Litt. b.* i zakazano od d. 1gó Stycznia 1824 przywozić obcą sól do W. Xięztwa Badenskiego pod karą za przekroczenie ninieyszey uchwały.

Redakcyia, Józefa Bensy; Druk, J. J. Pillera.